

دومین اعتکاف علمی طلاب در حرم مطهر رضوی
با بهره‌گیری از حضور مراجع، علما و اساتید برجسته حوزه‌های علمیه

دارالعلم در يك نگاه

افق بالندگی در حوزه های علمیه به معنای کشف گستره های جدید و حرکت رو به جلو و فعال برای رسیدن به قله پاسخگویی به مسائل نوظهور جامعه اسلامی و جهانی است. این نقشه راه است؛ نقشه ای که از خودسازی آغاز می شود و در میانه به جامعه پردازی و در پایان به تمدن سازی می رسد.

امام علی بن موسی الرضا علیه السلام مظهر و تجلی علمی اهل بیت علیهم السلام هستند و این خود زمینه و فرصت تاریخی کم نظیری ایجاد کرده است تا کانون های علمی فعال و حوزه های علمیه پررونق در کنار بارگاه و جوار مضجع منور حضرت شکل بگیرد و تاریخچه درخشانی بیش از هزار سال برای حوزه علمیه کهن خراسان رقم بزند.

فکر و ایده اولیه و مشترک تأسیس دارالعلم در آستان قدس رضوی و حوزه علمیه خراسان بر اساس همین نگاه شکل گرفت.

افق واهداف دارالعلم

دارالعلم تلاشی است برای نقش آفرینی و پاسخگویی متولیان امر دین در شعاع علمی عالم آل محمد صلی الله علیه و آله؛ دارالعلم درصدد تقویت و احیای کانون های علمی و مرکزیت حرم مطهر رضوی برای رفت و آمدهای طلاب علوم دینی است.

دارالعلم رضوی با دعوت از استادان مطرح علوم مختلف دینی، این فرصت را ایجاد کرده است که عالمانی از حوزه های علمیه جهان تشیع در کنار هم قرار گیرند و ضمن بهره گیری علم آموزان از آن ها، به تبادل آرا و نظرات در قالب نشست ها، کرسی های علمی و مناظرات بایکدیگر بپردازند. تعاملاتی که می تواند بین حوزه های علمیه جهان تشیع از قم و مشهد تا نجف شکل بگیرد و شبکه گسترده عالمان شیعی در قالب جبهه ای مشترک و اثرگذار فعال شود. حرم مطهر رضوی و حوزه علمیه خراسان با گسترش دایره دارالعلم و ارتباط با حوزه های علمیه، می توانند نیم نگاهی نیز به این شبکه گسترده و مؤثر شیعی داشته باشند

نشاط علمی تابستانه (دارالعلم ۱۴۰۲)

مدرسه تابستانه دارالعلم در سال ۱۴۰۲ با حضور ۵۰ استاد در حوزه های مختلف علوم دینی در قالب سه مدرسه فقه و اصول، فلسفه و کلام و ادبیات و تفسیر و شرکت ۵۰۰ نفر از علم آموزان برتر سطوح عالی (۳۵۰ نفر از برادران و ۱۵۰ نفر از خواهران) با امکانات دانشگاه علوم اسلامی رضوی و در محیط خاطره انگیز مدرسه علمیه میرزا جعفر همراه با نشست ها و گردهم های علمی و طلبگی در حیاط مدرسه و برگزاری دروس اخلاق فرصت جذاب علمی و تربیتی بود که در دو هفته برگزاری این برنامه فراهم آمد. استقبال علما و اساتید مدرسه؛ و فضلا و طلاب شرکت کننده از استمرار این حرکت مبارک، سبب تلاش مضاعف دو نهاد آستان قدس رضوی و مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان برای ارتقاء و گسترش آن گردید.

دومین اعتکاف علمی (دارالعلم ۱۴۰۳)

دارالعلم با عنایت به توفیق گذشته و استعانت از عالم آل محمد علیه السلام، بر آن است دومین اعتکاف علمی طلاب و فضیای جوان در جوار عالم آل محمد علیه السلام با حضور علما، مراجع و اساتید مطرح جهان تشیع را پرشورتر، بالنده تر و گسترده تر از پیش، رقم زند.

جلسات مشورتی و برنامه ریزی متعددی برگزار گردید؛ آسیب شناسی گذشته و ترسیم دقیق افق های پیش رو انجام گرفت و موضوعات کلان و اهداف بلند دارالعلم مورد بررسی و دقت نظر قرار گرفت و در سال ۱۴۰۳:

- توجه ویژه به "خلاهای علمی حوزه" و "مباحث کاربردی" (کاربرد علمی و میان رشته ای)
- اهتمام به ترسیم "خروجی های علمی" (تقریر نویسی، مقاله علمی...)
- گستره حضور طلاب و فضیای "غیر مشهدی و بین المللی" (لبنان، نجف و...)
- گستره کمی و کیفی حضور خواهران طلبه
- توجه ویژه به روش های "تعاملی" و "گفتگو محور"
- ایجاد ارتباط "ساختاری" با حوزه های علمیه سراسر کشور و مجامع علمی (موسسات و مراکز علمی پژوهشی حوزوی)
- "گسترش کمی و کیفی" تعداد شرکت کنندگان مدارس و نهادهای دخیل در اجرا به عنوان اولویت های مورد اهتمام تعیین گردید.

نقشه علمی دارالعلم ۱۴۰۳

دارالعلم در سال ۱۴۰۳ در پنج مدرسه و با حضور حضرت آیه الله سبحانی و ۶۰ نفر از علما و اساتید مطرح جهان تشیع و فراهم آوردن ظرفیت حضور بیش از ۸۰۰ نفر از طلاب و فضیای جوان (سراسر کشور و بین‌المللی) برنامه‌ریزی شده است.

مدرسه علوم قرآن و حدیث

ردیف	عنوان	مسئله	حضرات آیات و حجج اسلام
۱	هندسه دانش‌های قرآنی و حدیثی	بررسی نسبت دانش‌های قرآنی و حدیثی، کاربرد قواعد اصولی در فهم قرآن ناظر به مباحث جدید بررسی حجیت ظواهر قرآن با نمونه‌ها، ارزیابی برداشتهای استحسانی ناظر به روایت از قرآن	نصیری راد
۲	اصول و روشهای ترجمه قرآن	بررسی و نقد روش‌های ترجمه قرآن نقد روشهای ترجمه ناظر به واژگان	خضایط رضایی کرمانی
۳	جریانها و روشهای تفسیری معاصر در جهان	جریان‌شناسی و روش‌شناسی تفسیری مستشرقین بررسی جریان‌ها و روش‌های تفسیری معاصر ناظر به مباحث اعجاز بررسی دستاوردهای رویکرد مستشرقین به قرآن جریان‌شناسی و روش‌شناسی تفاسیر معاصر عامه	روشن ضمیر رضایی اصقهبانی محمدحسن زمانی مهدودی راد
۴	محکم و متشابه در قرآن	بررسی نظام مسائل محکم و متشابه در قرآن روش‌شناسی تفسیر متشابهات	ناصرحیانیان
۵	ریشه‌شناسی واژگان قرآنی (اتیمولوژی)	بررسی نقش زبان و زبان‌شناسی به عنوان یکی از علوم شناختی در جنگ‌های شناختی	پاکتچی

مدرسه فقه و اصول

ردیف	عنوان	مسئله	حضرات آیات و حجج اسلام
۱	اهمیت موضوع شناسی	موضوع شناسی چه اهمیتی در اجتهاد دارد؟ موضوع شناسی و تمایز آن با مفاهیم مشابه چیست؟ ضرورت پرداختن به موضوع شناسی چیست؟	مرورید الهی خراسانی علیدوست
۲	مبانی موضوع شناسی فقهی	پیشینه و سیر تطور موضوع شناسی و نقاط عطف آن چیست؟ رویکردهای مختلف معاصر در موضوع شناسی چیست؟ چالش‌های و مسائل موضوع شناسی کدام است و چگونه طبقه بندی می‌شود؟ حدود و وظایف فقیه در موضوع شناسی چیست؟	مبلغی علیدوست شب زنده‌دار
۳	اصول و ضوابط موضوع شناسی فقهی	نقش عرف در شناخت موضوع چیست؟ آیا عرف دقی ملاک در شناخت موضوع است یا عرف مسامحی و عام؟ اصول و ضوابط موضوع شناسی در مسائل مستحدثه چیست؟ چه علوم و تحصیلاتی برای موضوع شناسی فقهی لازم است؟ نقش مبادی کلامی اجتهاد در موضوع شناسی چیست؟ نقش علوم انسانی در موضوع شناسی چیست؟ علوم انسانی اسلامی لازم یا علوم انسانی موجود کفایت می‌کند؟	علیدوست زمانی فرد درایتی واسطی آملی لاریجانی
۴	روش موضوع شناسی در فقه‌های تخصصی (مضامین)	روش موضوع شناسی فقه پدیده‌های اجتماعی چیست؟ روش موضوع شناسی در فقه نظام تربیت چگونه است؟ روش موضوع شناسی در فقه سیاسی چیست؟ روش موضوع شناسی در فقه بین الملل چگونه است؟ روش موضوع شناسی در فقه فناوری چگونه است؟ روش موضوع شناسی در فقه پزشکی چگونه است؟ روش موضوع شناسی در فقه هنر و رسانه چگونه است؟	مبلغی ارسطا راعی عابدی نظری توکلی نهاوندی

مدرسه فقه و اصول

حضرات آیات و حجج اسلام	مسئله	عنوان	ردیف
واسطی لاریجانی شب زنده دار مصباحی مقدم ضیائی	فرآیند کلی موضوع شناسی در فقه حکمرانی چگونه است؟ فرآیند موضوع شناسی در مجمع تشخیص مصلحت چیست؟ فرآیند اختصاصی موضوع شناسی در شورای نگهبان چیست؟ فرآیند موضوع شناسی در شورای بورس و بانک چگونه است؟ فرآیند موضوع شناسی در شورای فقهی آستان قدس چیست؟	فرآیند موضوع شناسی در فقه حکمرانی	۵
اشرفی شاهرودی آملی لاریجانی	موضوعات پرچالش در فتاویٰ معاصر چیست؟ موضوعات پرچالش فقهی در حکمرانی چیست؟	موضوعات پرچالش در فقه	۶

مدرسه علوم عقلی

ردیف	عنوان	مسئله	حضرات آیات و حجج اسلام
۱	تطور تاریخی علوم عقلی و آینده آنها	سیر تطور دانش کلام و فلسفه بررسی انتقادی سیر تطور کلام	جبرائیلی شاکرین مروارید
۲	هویت علمی و منطقی علوم عقلی و تمایز آنها با یکدیگر	رابطه عقل و شهود با نقل در کسب معارف دینی مشتمل بر: الف. مفهوم شناسی عقل و شهود و نقل ب. بررسی رابطه این سه و میزان استقلال ادراک عقل و شهود در کشف وحی	برنجکار فیاضی زمانی فرد
۳	کارکردهای فردی، اجتماعی و تمدنی علوم عقلی	کارکردهای فردی علوم عقلی (بحران هویت) کارکردهای اجتماعی علوم عقلی (حل آسیب‌ها و مواجهه با جنبش‌های اجتماعی و فکری) کارکردهای تمدنی علوم عقلی (در مصاف با گفتمان‌های رایج دنیا)	واسطی امامی جمعه سبحانی
۴	روش‌شناسی علوم عقلی (اجتهاد و کاریست رویکردها)	الف. روش‌شناسی اجتهاد و ظهورگیری آموزه‌های معرفتی از متون دینی ب. روش‌شناسی امتدادبخشی علوم عقلی به ساحات انضمامی در سه ساحت: جامعه‌شناختی، روان‌شناختی و اندیشه‌سیاسی	یزدان پناه زمانی فرد سبحانی امامی جمعه واعظی
۵	طبق‌بندی علوم عقلی و نسبت و مناسبات دانش با علوم و رشته‌های هم‌گون	مناسبات و رابطه علوم عقلی با معنویت: الف. نسبت کلام و معنویت ب. نسبت فلسفه و معنویت ج. نسبت عرفان و معنویت	سبحانی رشاد جوارشکیان
۶	هندسه، قلمرو و ساختار دانش و ابواب آن	پارادایم‌های کلامی و فلسفی و عرفانی بررسی شبکه و نظام مسائل علم کلام و فلسفه و عرفان بررسی کلان نظریات کاربردی کلامی و فلسفی	واسطی رشاد سبحانی

مدرسه ادبیات و زبان‌شناسی

ردیف	عنوان	مسئله	حضرات آیات و حجج اسلام
۱	هندسه دانش‌های زبانی	ترسیم شبکه ارتباطی بین دانش‌های مختلف زبانی پیرامون دال مرکزی معنا هستی‌شناسی معنا بیان انواع دانش‌های زبانی نظام شبکه‌ای دانش‌ها	رضایی
۲	مطالعات تطبیقی دانش‌های زبانی با سایر دانش‌ها	الف. نسبت ادبیات و تفسیر ب. نسبت ادبیات و فقه ج. نسبت ادبیات و کلام د. نسبت ادبیات و حدیث ه. نسبت ادبیات و منطق	عشائری منفرد
۳	ریشه‌شناسی واژگان قرآنی (اتیمولوژی)	کیفیت ورود واژگان، منبع ورود، چگونگی تحولات واژگانی و ثمره ریشه‌شناسی در فهم متن	دکتر پاکتچی
۴	معناشناسی قرآن	استخراج نظام معنایی واژگان در شبکه معنایی قرآن	سعیدی روشن
۵	نشانه‌شناسی قرآن	نقش دانش نشانه‌شناسی در تفسیر قرآن و تفاوت آن با تفسیر کلاسیک	قائم‌نیا
۶	زبان‌شناسی و جنگ شناختی	بررسی نقش زبان و زبان‌شناسی به عنوان یکی از علوم شناختی‌های شناختی در جنگ	دکتر اکبرپور

مدرسه منطق و روش‌شناسی

ردیف	عنوان	مسئله	حضرات آیات و حجج اسلام
۱	تاریخ منطق پیش از اسلام	سیر تطور منطق از سقراط و ارسطو تا اسلام (تکیه بر روش‌شناسی / دقت در مبانی)	عسکری سلیمانی
۲	تاریخ منطق در اسلام	آشنایی با میراث منطق در اسلام سیر تحول نظریات منطقی در اسلام بررسی منطق سینوی، اشراقی و صدرائی	بزدان پناه
۳	مهارت تعریف مفاهیم	اهمیت و ضرورت تعریف اقسام تعریف روش تعریف کاربرد تعریف در علوم اسلامی	واسطی
۴	مهارت تحلیل قضایا	روش تحلیل قضایا تحلیل استدلال تبیین و تمرین بر اساس آیات و روایات	دکتر قراملکی
۵	روش‌شناسی دین پژوهی	روش‌شناسی توصیفی در معارف اسلامی روش‌شناسی هنجاری در دین پژوهی	پارسانیا
۶	روش‌شناسی مطالعات اسلامی	آشنایی با رویکردها و پارادایم‌های اصلی در مطالعات اسلامی کلاسیک و مدرن	الهی خراسانی

شرایط شرکت در دارالعلم:

- با توجه به موضوعات و مسایل علمی مدارس، سطح علمی مباحث، ضرورت ایجاد فضای علمی همگون جهت بهره‌مندی بیشتر، به نظر می‌رسد:
- طلاب سطح ۴ حوزوی (درس خارج) ● نخبگان و اساتید سطح مقدمات و سطوح عالی
 - طلاب، پژوهشگران مراکز، موسسات و نهادهای تخصصی حوزوی
- امکان بیشترین بهره‌مندی از دارالعلم را داشته و در اولویت پذیرش قرار خواهند گرفت.

زمان برگزاری:

بر اساس محدودیت‌های زمانی اعم از ایام تبلیغی محرم و صفر، ایام زیارتی اربعین و دوره تثبیتی مدارس حوزه علمیه، علی‌رغم تاکید بزرگان بر افزایش زمان برگزاری دوره، ۶ لغایت ۱۸ مرداد ماه بهترین و مناسب‌ترین زمان برای اجرای دوره تعیین گردید.

ثبت نام طلاب حوزه علمیه قم، اصفهان و توابع:

طلاب و فضلاء حوزه‌های علمیه قم، اصفهان و توابع که علاقمند به بهره‌مندی از فیوضات علمی و معنوی دارالعلم هستند، از تاریخ ۶ الی ۲۰ تیر ماه با مراجعه به

لینک <https://panel.monh.ir/k/Mashhad2>

نسبت به ثبت نام اقدام کنید.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با آیدی

ارتباط برقرار کنید [@mahdisajedi2](https://t.me/mahdisajedi2)

بدیهی است پس از بررسی و گزینش بر اساس اولویت‌های تعیین شده، یک هفته قبل از آغاز دوره، (۳۱ تیر) به پذیرفته شدگان اطلاع‌رسانی خواهد شد.